

Ἄπο τῷ θεῷ ἡ Βοήθεια καὶ πάντα^ν
ἀληγόνη γνῶσις.

DISCURSUS CHORO- GRAPHICUS DE TERRIS HYPERBOREIS seu polo arctico vicinis;

Quem,

EX C. JULII SOLINI POLYHIST. CAP. XXI.
verbis : Fabula erat de Hyperboreis, & rumor ir-
ritus, si, qua illinc ad nos usque fluxerunt, temere forens
credita : sed cum probatissimi auctores, & satis v.
idonei sententias pares faciant, nullus falsum
reformidet, &c. occasione datâ,

Sub Moderamine,

Reverendissimi Amplissimq; Viri,

DN. CAROLI LÆONII VNI
S. S. ¹⁴ Theol. Doctoris celeberrimi, inclytæ Dio-
ceseos Stregnensis Episcopi meritissimi, Gymnasij ac
Consistorij Præsulis gravissimi, in Christo Patris,
Mecœnatis ac Patroni, omni Observantia
ac obsequij genere ætatèm prosequendi,

Nec non

Venerandi Consistorij approbatione,

In florente Gymnasio Stregnesiano, die 26. Maij Anni
1680, aequo Bonorum Examini ventilandum obtulit

JONAS Grimsteen/

Respondente,

ANDREA BOLINO.

Prælo Stregnesij, nitidi sub sydere Templi;
Aspius hæc fausta tradidit arte typis,

VIRIS

Amplissimo Prudentissimoque

DN. PETRO VVEREMAN
Civitatis Arbogiensis Consuli accuratissimo,
Fautori, Promotori & Patrono suo propensissimo,

Reverendis, Doctissimis atq; Eximiis

DN. LEONHARDO GADD, Ec-
clesiarum Axebergensis & Hoofstadiensis Pa-
stori Vigilantissimo, Fautori & Eugenio suo devene-
rando.

DN. OLAO J. HIDINGIO, Ec-
clesiarum earundem Comministro Fidelissimo,
Patri suo omni filialis Obsequio ætatem colen-
dissimo,

Spectatissimo & Solertissimo

DN. SAMUELIS JOHNSON officinæ Ferrariæ, quæ Axebergi Hammars vulgo nomina-
tur, Rationario perindustrio, Benefactori suo
quoyis honoris cultu prosequendo

*Disputationem hanc Chorographcam in grati Anni
cessaram, sub misere & officiose offert & dedicat.*

Andreas L, Bolinus Resp.

PRO O E M I U M.

Agnis in delicijs Vetustati studium geographicum fuisse nemini mirum videri potest, qui vel leviter saltem pensatione Obiecti ejus nobilitatem & præstantiam intuetur. Eam quippe mundi machinam, quam prudentissima rerum dispensatrix natura propius ad hominum conspectum accedere, & vi-
ventibus habitaculum præbere, jussit, rationi eorum, quorum desi-
derio pulchrior rerum naturalium cognitio ambitur, contemplandam
ac considerandam substernit. Quòque in abditiores recessus amota
mundi sunt corpora, eò difficilior eorum, eorumque accidentium co-
gnitio est, ut sæpè sudore quæsita scientia, aut difficulter per longè
petitas hypotheses obtineatur, aut planè mentem non sinè ægritudine
fugiat. Geographia vero, cum suis asseclis Chorographiâ ac Topogra-
phiâ, quamvis suis, ex dolendâ mentis humanae depravatione enatis,
difficultatibus non careat, ea tamen fistit, quæ industria humana du-
dum quodammodo oculis indagantium subjicit, vel, si mundus dura-
verit, subjcere potest. Et præterea qui, hoc studiorum genere pla-
nè neglecto, sc̄le in alia unice demerserit, ei sanè mihi videtur similis,
qui propriam domum deserit alienæ curâ tactus, & qui peregrinus in
patriâ rerum exoticarum voluē detinetur. Hoc Ego commotus ar-
gumento, per brevem impræsentiarum Terrarum hyperborearum seu
polo arctico vicinarum Chorographicam delineationem, pro Ingenij
modulo in quantum brevitas ferre potest, non singula sed quæ minus
à Veteribus accurate sunt tractata perlustrando, placidis disceptationis
vicibus offerre autumo. Et quidem hanc juxta Methodum, ut dicatur;
Quanta terreni Globi pars hyperborea dici meretur: Quæ locorum no-
mina & aptitudo nec non incolarum mores: Quod Terræ illæ sint ha-
bitabiles: Quidquæ illis peculiare accidit. Et fit

Theſis I.

Rifci Aëvi homines , quos viſendi descri-
bendique terrarum orbiſ gloria tetigit , etiſi multūm in
terris ſuppolariibus detegendis ſudarunt , tamē cum iſi
nec eās viſitare , nec ſufficientem Exploratorum opem
habero poſſent , per deuias (quae ut plurimūm historio-
graphis & Geographis errorum genetrices ſunt ſecon-
dissimæ) relationes in diſcrepantes abire ſententias coaeti ſunt . Alij
n. relictis ultimis ſcandiæ Riphæorumque montium finibus , reliquum
Septentrionis tractum , aut incognitum aut mare perpetuum eſſe puta-
runt ; ut Aethicus Colſin . pig . mihi 503 . Alij terras , ſi que eſſent , ſup-
polares omni habitationi frigore exemptas crediderunt ; ut videtur vo-
luisse Proclus hiſce verbis : Η τῆς ουρανός ἐπφαύεια σΦαιροειδῆς
ὑπάρχουσα διαὶ τῷ eis ζώνας πίντη . ὡν δύο μὲν αἱ πόλεις
πόλεις . πόρροτε δὲ κέιμεναι τῆς τὸ γέλας περόδος , κατελυγ-
μέναι λέγονται , καὶ αὐτὴν ἀλιγτὸν τὸ ψύχον εἰσιν . αφοεῖσον
δὲ ταῦτα δεκτὰν τὰς πόλεις . Alij Zonæ temperatae pro-
pria Zonæ frigidæ , que enim omnino reſpuere facilis probat ratio , tri-
buerunt : ut Solinus & Mela , gentem ſuppolarem clementi auræ spi-
raculo naturæque benignitate (alijs tñ . ob frigoris injuriam inhabitabi-
lem) omnium beatissimam eſſe dicentes . Sed has diſſipatas in orbem
opiniones non ſinè magno itinerum moleſtiarumque auſu caſtigavit mo-
deratior posteritas ; felicibus ſcilicet navigijs illa loca primūm viſitan-
do , docendoque poſtea omnem illum traectum , qui inter circulum
polarem & iſpum polum . ſeu à 66½ per 43½ gradus ad axem mundi ſe-
ptentrionalem concipiatur , terras hyperboreas & includere & à temperatis
circulo polari determinare , ſuisque peculiariibus adjunctis & proprie-
tatiibus ab reliquis mundi plagiis (exceptis locis antarctico polo vicinio-
ribus ac huic terræ correspondentibus ,) diſcrepare , ac non ſaltem iſpam
eam terram , que Aeuropæ & Asia continent adhærens veteribus nota
fuit , ſed iſtmos terræ borealioris ac promontoria multa ſeculis pro-
pinquis detecta continere . Et præterea iſpa vox hyperborea , dilatio-
rem ſui acceptionem , quam ad circulum polarem , non videtur pati
poſſe , cum propiora auro locta , ſuam aliundē ~~magorum~~ desiderare
videantur . Sed jam ad iſpam deſcriptionem pergamus .

Theſis II.

Concesso jam ejus tractus termino circulo pola-
ri undique æquè polum ambientे, primò quantā ejus pars
sit continens, quantaq[ue] aquis perfusa, nec non quantā in Dia-
metro & Ambitu magnitudinē polleat videamus. HONDIUS,
MAGINUS, ALIIQUE in riappis efformandis diligentissimè occu-
pati, majus aquis quam continentī circa polum spaciū reliquerunt;
& ut distincte sinuum accessus recessusque discernerentur, adæquatim
parallelis ac lineis, omnia eārum aquarum navigantibus imminentia
litora, accurate notarunt. Mare, quod à S. Thoma Groenlandiae
versus Orientem in immensum deducitur, Hyperboreum dicitur, se-
cluditque ab australi latere ultima Lapponia & Novam Zemblam,
ceteraque universalis continentis ibi locorum litora, à boreali Neu-
landiam ac Spitzbergiam, quas terræ continent merè Suppolari con-
glutinatas esse nonnulli credunt, & alia promontoria: de quorum
omnium præcipuis ac notioribus mox in sequentibus agetur. Ipsa
Diameter, cum in hoc distructu concipiatur incurvata, non directe
mensurat peripheriam circulum polarem, tamē cum sit meridiani,
communis universi quā latitudinem mensoris, arcus, benè sibi sub-
iectum spaciū metitur. Et quidem ita: Ab uno circuli istius pun-
cto ad alterum in meridiano numerantur 47 gradus, quorum unus
quindecim in terræ superficie milliaribus respondet, adeoque 705
Mill. Germ. efficiunt. Hic quoque circulus, sicut omnis in sphæ-
râ aliis, in 360. gradus dividitur, sed ut unus 6. saltem terræ millia-
ria efficiat, unde tota perimeter seu ambitus 2160 Mill. Germ. con-
stat. Diameter ejus recta itaque eo respectu, qui est inter 22. & 7.
per auream Arithmetices regulam, 687 1/4 Mill. germanicorum esse
deprehenditur.

Theſis III.

Intra circulum polarem, magna Hyperborei
mundi pars Europæ adnexa est, cuius occidentalius latuſ, oce-
ano Septentrionali vicinum & al tissimis montibus refertum, Nor-
vegiae ultimus terminus audit. Flamina ejus loci insigniora. Steech
& Ostrafjord. Hanc versus Orientem terrani excipit magnus tractus,
a parallelo 36 longitudinis intra 66 usque mare album excurrens, cuius

In grēmio australi Lulaënsis, Tornensis & Kiemensis Lapmarchia & in boreali Finmarchia & Wardhusia; ac in Orientali Trinnes olim Biarmia dicta sitæ sunt. Flumina in sinum Boddicum seu Botnicum incidentia sunt; Lula, Calis, Torne, quæ ambo posteriora ex Torne-trešk Originem trahunt, & Aennisiocki ad maris Botnici ripam Kiemisiocki dictum. Hyperborei Oceani fauibus multa exceptiuntur Flumina, quorum nomina, etsi dentur, mappis non deguntur. Hæc notiora sunt: Posanger, Utziocki ad Nord Caep, Evila & Enara, quæ Enarack-trešk freto magno mari Hyperboreo ad junctum ingrediuntur. Kola, qui in principio diuisus Luthoiock & Hirviocki dicitur, Istmis, Insulis, peninsulis & promontorij undique tument litora. Quorum celebriora: Nord Caep Istmus, Maggarœ, Ladda, Rutsœ, Mecsort, Tromsort, Sattarœ, Samien & Vestrel Insulæ. Circulis long. gradualibus 66 & 71 Includitur fretum maris Albi viginti Mill. Gern. latum, cuius unda orientalis terram Caranen seu Tazatum montibus altis sublimem & ab omni parte aquis cinctam alluit. Hinc ripæ arctiores ad inclytum fluvium Obium sequuntur, in quibus Condora, Obdora & Pecora, Pecoræ fluvio adnexa, famosiora sunt loca. Obius fluvius insignis est exque Kithai lacu in Tartariâ natus, Hyperboreum mare circa Novam Zemblam ingreditur. Inter hunc & Oceanum Schyticum Molgomzaja est & Bargu (ubi Tenduc) duobus Fluminibus Geneſeyr ac Peysedâ altissimique montis Emantis seu hyperborei termino claræ; ijsque fluminibus illa ad Occidentem, hæc ad Orientem, distinctæ regiones sunt; relictis ad austrum montibus Riphæis ac Hyperboreis, & ad septentrionem Novâ Zemblâ terrâ inflexis lateribus ovalem figuram referente.

Theſis IV.

Ultimis Americæ Septentrionalis finibus, circa Long. parallellos 300. 310. & 320. propè & intra polarem circumflexum, imminet Insula, cuius australior extremitas longius divergatur, VWolsingam seu Clara Elesabet dicta. Citra fretum Davis sub parallelis long. 330. 340. & 350. Groenlandia Occidentalis, ac à parall. 350. 360. 10. ad 20. Groenlandia Orientalis habetur. Cujus flumina sunt: Nier, Han, Fiske, Feder, Diver, Lande, Nas, Boier, Thor &c. Nord Caep è regione ad septentrionem opposita est Neulandia & ingentis altitudinis montes, sub parallelo Latit. 80.

Espinbergen / vel ab altitudine vel egressione in mare cuspato pro montorio , ita dicti . Hisce Orientaliores , Marsijn nomine , sub parallelo Long. 70. Lat. 80. rupibus dissipatores conspicuntur . Hi an suppolaris alicui terrae continentis adnexi sint , vel an ultra hos sit terra vel mare , cum in rethoriore in borei mundi plagatis non facta sit navigatio , nulla adhuc detegere potuit curiositas ; teste Atlante Minore : **C**onstat autem naves nostras ad gradum usque Si proiectas , & etiamnum mare apertum invenisse : post v. ad grad. 76. glaciei crustis ingentibus ac nocte ingravidae impeditas fuisse , ne ulterius progredi possent . Terram tantum hisce scopulis Septentrionaliorem esse facile creditu est , cum raro ita scopulos & promontoria a continente naturam amovisse , ut multorum milliarium aquarum capedo intersit : hosque propter vastam distantiam ultimis VVardhusinis terris non adnumerati posse , non minus recta ratio fadet quam experientia testetur .

Thesis V.

Hyperboreas Terras , quas brevibus huc usq; indigitavi verbis , & quæ Mathematicis Zonam frigidam constituunt , incultas ac inhabitabiles esse credidit antiquitas , ut eorum demonstrant sententiae . Frischlinus ex Plini Lib. 2. c. 68. In qua perpetuum caligo & alieno molliorum Syderum aspectu maligna , ac pruina saltem albicans lux est . Lucanus Lib. 4.

Sic mundi pars ima jacet , quam Zona nivalis
Perpetuaque premunt hyemes , non sidera caelo
Ulla videt , sterili non quicquam frigore gignit ,
Sed glacie medios signorum temperat ignes .

Ovidius L. l. Metamorph.

Quorum quæ media est non est habitabilis æstu .
Nix tegit alta duas , totidem inter utramq; locavit ,
Temperi emque dedit , mista cum frigore flamma .

Virgi-

017 017
Virgilius L. i. Georg.

Carulea glacie concretae, atq; imbris atris.

Cicero in Somnio Scipionis: *Duo (Cinguli sc. seu duæ Zone temperatae) habitabiles, quorum australis ille, &c.* His etiam stipulatur Blebelius, ubi in Astronomiae suæ Lib. a. querit: *quare dicuntur frigidae ac inhabitabiles?* & respondet: *quia perpetuo frigore infestanter & caligine horrent, propter remotionem a sole, maximè autem in locis polis vicinioribus.* Horum sententiae perplurimi, facile doctissimi viri, argumento solum ex impossibilitate naturæ de prompto innixi, subscripterunt, quorum hic facere mentionem non fert præsens conditio. Sed lubricam mortalium scientiam sp̄e eludit divina potentia: illa n. exiguis inclusa cancellis vix ea, quæ scit, scire potest, & perpetue caliginosâque in multis dubitatione commiscetur: Hæc non nisi immensa ac summè admiranda ubique relinquit vestigia. Terram otiosam & cultibus vacuam fore non videtur Deus intendisse, cum eam primo considererit, ac quemvis ejus locum insignibus dotibus ac nativâ vi exornatum hominibus habitandum tradiderit. Animalia quippe fera ut ratione carent, ita nec illis talia mentis, sed homini consecrata sunt. Si n. natura non majori curâ & industriâ (inquit Johannes Mag. Chron. Proæm. cap. IV.) in animalibus, hominibusque propagandis conservandisque usæ esset, quam in naturâ eorum indagandâ nonnulli Philosophi, dudum mundus corruisset. Quâ etiam in ~~extremis~~ terras polares habitabiles esse concludit. Huc facit perelegans Johannis De Sacro Bosco judicium Astr. Cap. 8. expressum: *Quod de divisione Terra iu partes habitabiles & inhabitabiles ab antiquis traditum fuit, sive Poëtarum suerit figuratura, sive seria persuasio, jam dudum deprehensum est falsum.* Experiencia n. compertum est, sub ipso aquatore & propè polos, saltē propè polum arcticum, homines reperiri. Natura n. quæ calore & frigore regiones distinxit, ad locorum quoque patientiam homines, aliaque animantia generavit.

Thesis

Thesis VI.

HÆde harum terrarum situ, nominibus & nat
urali aptitudine dicta sunt; de earundem habitatoribus ug
paucis dicatur, restat. Intra circulum polarem Nord Caep
versus nobis proximi sunt Lappones, Kiemenses, Tornenses & Lu
laenses, quorum occidentiores Pauci Danico, reliqui omnes Svevi
co, imperio subsunt. Gens moribus, viatu ac amictu summe ad
mirabilis; exque Parœciâ Lapponiâ in Finlardiâ primam originem
nomenque traxisse à nonnullis credita. Sed id quam verum sit,
Historicis videndum puto esse, ac hic loci de eâ, cum omnia de illâ
scitu digna ex b. m. Clariss. Schefferi Lapponiâ optimè innotescere
possint, parcè agam. Ad hyperborei maris ripas, ultra Lappones,
suas habent sedes Scricfinni vel Finni: unde & eorum Regio dicta est
Scricfinnia & Finmarchia, ac VVardhusij, quos ab orientali laterc
sequuntur Dickiloppi, i. e. feri Lappones, Muschovitarum Regi
ve & Galia pendentes. Hi omnes antedicti suo proprio utuntur Idio
mate, quod alijs gentibus non facile est perceptu, ejus tamen qui
gnari sunt, magnam cum Fennonicâ lingvâ communionem habere
testantur. Quodque multæ apud eos nominum proprietatum
nationes indicant: ut Kolaiervi: Koli, Dib/ Jervi, Tress/ fennoni
cæ, Paiervi Paha Ònb/ Jervi, Tress/ sic ad Nord Caep:
Vaciervi, i. e. Nytreß/ Luthioocki, i. e. Quastää/ & infinite alia.
Staturam parvi sunt, & quæ mores feri incultique, loco ædium ve
hicula pellibus rangiferinis testa circumferentes. Et quod maximè
dolendum est, à bestijs non nisi exiguis gradibus discipiunt; cum
illos nullus cultus subtilior, nulla Disciplinarum scientiarumque co
gnitio, nulla artium cultura, nullus denique honestæ conversatio
nis modus, vexet, & creati (exceptis illis, qui Augustiss. Regimæ
Christinæ Regiminis tempore ex infelicissimis impietatis tenebris in
lucem veritatis reducti sunt) Creatorem non agnoscunt. De quâ re
suprà dictus b. m. Clariss. Schefferus consulendus est.

Thesis VII.

REliqua maris litora, Condoram, Obdoram
& Pecoram usque ad Obium inhabitant, Peimij, VVogolisi/
Samieddi, Ugrei, quorum Principes Igorski dicuntur. Hi
tanici

tamen convenientius à locis, Condorij, Obdorij & Pecorij dicendi esse videntur, cum proprius ad austrum recédentes reliquis nominibus gaudeant. Hęc gens Muschovitico populo annumerata ac subiecta, quanto à solio Regni remotior, tanto nōribus disciplinisque incultior esse perhibetur. Densissima nēnora lucisque tenebrosi domus sunt & habitacula. Cibo, quem omnes ferè bestiae mitiores fugiunt & aversantur, carne humana ac alijs insolitis naturaeque humanae detestandis ferculis vescuntur, ut de illis D. D. Gezelius, Kxlerus & alii in suis Geographijs prodiderunt. Nec sibi invicem parcunt: sed raptus, ne fugiat, Raptoris gutturi ac faucibus aliquando incarceratur. Nūmen esse eolendum (Teste Cicerone L. i. de Legib.) cuni mortalium cordibus implantaverit ipsa natura, sic nec hęc dñe esse potens Deum non verum: cuius agitionem verumque cultum universa terra nitore omni, omnique vi inquiteret soveret, servaret, sed fictitum ex orco erutum: ligneam spurcam, manus pedesque manicam, miseram ac execrabilem aniculam, auro obductam sedilique insidentem, svtice Gulekatingen, corum lingvā Solotam Babam, colunt ac venerantur. Adeo occētate sunt multitudini mortalium mentes!

Thesis VIII.

Molgomzaiæ & Bargu, quas diximus inter Obium fluvium & mare Tartarium jacere, inhabitatores hyperboreos quondam adpellavit Mela hisce verbis: *In Asiatico litorе primi hyperborei super Aquilonem Riphæosq; montes sub ipso syderum cardine jacent.* Eos eorumque mores in hunc modum Polyhistor: Altera in Asia gens est ad initium Orientis astri, ubi deficiunt Riphæorum montium juga, hyperboreis similis (quos) Arimphæos dicunt, & isti arbustorum frondibus gaudent: baccas edunt: justa viros ac fæminas tædet crinum: itaque uterque sexus comes tondet. Amant quietem, non amant ludere. Sacri habentas, attractaque eos etiam à ferocissimis nationibus, nefas ducuntur. Quicunque periculum à suis metuit, si ad Arimphæos transfugerit, tutus est, velut Asyllo regatur. De his ceterisque hyperboreis nationibus à scriptoribus multa eaque

mira & diversa jactantur: præsertim quod vivacitate alias in mundo gentes superent & senium annorum multitudine refertum, veluti vita tædio, spontaneâ morte castigent, ut Testantur, Melatibieos satietas magisque tedium vivendi cepit, hilares redimiti fertis semetipso in pelagus ex certâ rupe precipites dant. Solinus: Quos satietas tenet vita, Epulati delibutique è quâdam rupe precipitem casum in maria destinant. Hoc sepultura genus optimum arbitrantur. Et Clemens τῶι μ. L. I. T. 25 δὲ ἡ περιβογίας Εὐλαύνης ὑπὸ τῷ Πίταρᾳ ὅρη δικαῖων ισοροῖ. Διδάσκειν διὰ τὸν αὐτὸν δικαιουόντα, μὴ καθεφαυγάνθει, αὐτὸν αἰροδρόμιον χρηματεύειν. Ταῦτα εἴησαν τοιαῦτα, τοιαῦτα δικαιολογίας αὐτοῖς οὐκέτι θέλει. Hoc eas nationes mores quondam habuisse facile concedi potest, atamen mutatis seculis subinde quoque mores mutatos esse haud inconveniens est. Quippe Atlas in Tenduc, quæ est confinia Bargu, verum ex parte christianismum horum tempore existere adfirmat; adeoque alias vivendi consuetudines, etiam defecisse nemo inficias ibit; sed ad reliquas ostendendas terras pergamus.

Thesis IX.

Americæ pars circulo polari inclusa navigantibus se saltem existere manifestavit, reliqua celans. California ejus ad occiduum latus Regio solâ famâ Hispaniæ nota est. Sic freto Davis viciniora loca, Bedford, C. VVolsingam, C. Elisabeth, aut nullos, aut paucos eosque ignotos habet incolas. Hinc sequitur Groenlandia nomen à floribus & viriditate consecuta, Regique Danicæ cedens. Cujus commoditates Atlas ita depingit: *Insignis n. hic graminis & pabuli proventus.* Mira item pecorum & lactatorum copia, ob illam pabuli insignem ubertatem; adeo ut strues quasdam ingentes butyri & casei componant, quas eò navigantibus venales exponant. Due autem habitationes in Groenlandia nobis nota sunt, Alba & S. ^{ti} Thoma Cænobium, de quo mox dicemus. Groenlandiam lambit mare pigrum, quid & glaciale & concretum dicitur. Est in Groenlandia Monasterium Ordinis Prædicatoriū, & non procul ab eo mons, Aetna in star, ignivomus,

ad cuius radices aquarum perennium fontes; cuius cendentibus
aquis non solum omnia illius Monasterij habitacula hypocausti in-
flar calefunt: sed etiam panis & cibi nullo alio adhibito igni ex-
coquuntur. Tota hujus Monasterij fabrica ex topis constat,
quos idem mons medias inter flamas evibrat. Idem montes
hortos vicinos tepefacient ita, ut vario florum herbarumque ge-
nere perpetuo rideant. Proximus etiam maris tractus harum
aquarum benignitate nunquam congelatur, sed piscibus homini-
busque perpetuo patet. Inde hic tantus aquatilium pisciumque
ex frigidioribus locis concursus, ut non solum hi Manachi, sed
circumvici etiam accolae sicut viter unde vivant, habeant. Haec
eadem Maginus & cum illo alij de hac gente prodiderunt, sed ejus
habitationis cunabula & primus in hanc terram ingressus, non autho-
rum, qui mihi in manus venerunt, scriptis deteguntur: illam ta-
men ea loca diu incoluisse facile creditu faciunt pervetusque historiae
Runicæ, Sveticè Schalder dictæ, quæ sparsim à Saxone, de Regum
Danicorum in loca tenebrosa profectiōnibus, observatae in ejus Histo-
riographiā occurunt. Sed cum hoc non nostrum sivebeat propositum,
de eo itaque agant Historici. Islandia, Olim Runis **I****LIBRA** Isa-
brot dicta, multorum scriptis evicta eam partem, quæ ad polum ver-
git, minus nobilē relinquit. australior enim, præter alia, Meliteis
catellis & Heclâ inclauit. Hanc ante natum Christum inhabitatam
esse, Procopio Teste evincitur, & bellorum gloriâ literarumque cul-
turâ Runicarum floruisse. Egilli Scallagrimi Islandici Militis (qui tem-
pore Erici Blodðr Regis Norvegiæ, à nato Christo non adeo longe,
vixit) **III**: Stropha declarat. Quæ talis est, vertente VVormio:

DN̄I OTHINUS IP̄ NIP̄ DIA
IP̄ IP̄ DIPRIII BIA
YD̄ IURIP̄ L̄ YD̄
M̄ T̄ YD̄ II APP̄ D̄
FRI IP̄ IP̄ I PT̄ II
NIP̄ I LIBRA
* M̄ IP̄ YD̄ YD̄ R NIP̄
YD̄ I P̄ M̄ RRI AL̄ EPT̄

Ex occidente veni per
Ast ego Othini fero (navim)
Memorialis regionis mare
Ita est mea transfretatio
Deduxi ego Quercum in mare
Apud Islandiam
Oneravi poëmatis portione
&c. Memorialis navis puppim: &c.
Reli.

Reliquis septentrionis terris, Spitzbergiae, Neulandiæ & Novæ Zemblaæ et si non desint sive inhabitationes, fixas tamen sedes ob locorum in-
elementiam, non concedere possunt, sed incolæ, ut suprà de Lappo-
nibus dedimus, domos Rangeferis circumferentes, agriculturanti
et iusque proventus non curant, ferinâ carne & piscibus contenti. De
quorum vitâ, moribus & externa habitudine plura ex Atlante petan-
tur, cum mihi hic saltem, terras hyperboreas dari, terminari circuio
polari, inhabitarique demonstrasse, ac potiora carum adjuncta con-
notasse, sufficiat.

Thesis XX.

Intra alia Septentrionis admiranda genus quòque hominum polo omnium vicinissimum esse credidit antiquitas, quorum corporis longitudo non quatuor pedes superaret, tantaque agilitate, teste Saxone, essent, ut exiguo temporis momento à cernentium oculis visuque peregrè aufugerent & pro lubitu visibiles ac invisibles sele efficerent. Hebraicè פָּנִים : Græcè πυραύλοι & Latinè Pygmæi, Pumiliones & Pumili appellati. Id, quantumvis suos eosque satis latidabiles agnoscat adscritores, extra omnem tamen veritatis aleam esse, duo videntur svadere argumenta: Perpetua autorum de illis dubitatio, quâ thema semper in medio fluctuat; & Adjunctorum, quæ ab humana naturâ mixtæ respuuntur, attributio: Alius n. rel pròprium invisibilitas est, non hominis, ut nos Philosophia docet. Ad dubitationem facit, quod authorum alij eos Indiæ, ut Plinius Lib. 7. cap. 2. Calepinus & Decimator in Onomasticis, alij suppolaribus terris adscriperint, ac ubi eorum mentionem facit Plinius, multa incredibilia & fabulosa enumerauit, præsertim dicens homines nomine Astomos (ab Alpha privativo & τε σόγυτος : ore quasi oris expertes) in Indiâ circa fontem Gangis reperi, qui solis herbarum odoribus, sínē cibo potuve vivere possunt. Quod sínē na-
turæ μεταβολες fieri nētiquam potest. Attanien quondam mon-
itorum varia fuisse genera, quorū alia longitudine, alia brevi-
tate justum corporis humani modum excessere, ut & Larvas, Lares,
Satyros, Svetice, Tomtegubbar / Næningar & Skogsråht, aliaque
consimilia, videntium oculos decepisse, & ansam talia in orbem de-
ducendi forte deditæ, non adfirmatu est difficile, cum vaferriuum

humani generis hostem talia etiam mediae Evangelicæ luci opponere non puduerit.

Thesis XI.

Ignorantiæ cadurcho involvendum nec puto esse, quod hisce terris, non ut alijs, syderum superiorum meatus dierum noctiumque vicissitudines efficiant, sed cum moles terra- quea sphæricæ sit figuræ, polosque sphærae superioris polis communes habeat, ac Eclipticæ Äquatorisque medietates inæquales consti- tuant ascensiones, ut nunc minus nunc magis de Eclipticâ quam Ä- quatore oriatur; sole itaque in Zodiaco, ab septentrione in meridiens & à meridie in septentrionem, divagante, sequitur viam solis diurnâ nunc acutiores nunc rectiores cum mobili in sphæra circulo Hori- zonte, prout habitationis locus sub meridiano occurrere potest, effi- cere, & tandem hyperboreorum horizonta planè transire; ita ut quantò remotior ab Äquatore versus polum locus sit, tantò plures ejus longissimus dies horas contineat. Ideoque juxta Ptolomæum Al- imagest. Cap. 6. & Blebelium, ad parallelorum Latitud. differentias, dierum longissimorum incrementa designabo, hoc modo:

Elevat. Poli.	Max. Dies	Diei Horz.	Quant. Min.	Elevat. Poli.	Max. Dies	Diei Horz.	Quant. Min.
67.	24.	1.	40.	80.	134.	4.	58.
68.	42.	1.	16.	81.	139.	5.	46.
69.	54.	16.	25.	82.	145.	6.	43.
70.	64.	13.	36.	83.	151.	2.	6.
71.	74.	0.	0.	84.	156.	3.	30.
72.	82.	6.	49.	85.	161.	8.	23.
73.	89.	4.	58.	86.	166.	11.	23.
74.	96.	17.	0.	87.	171.	21.	47.
75.	104.	1.	4.	88.	176.	2.	29.
76.	110.	7.	27.	89.	181.	21.	58.
77.	116.	14.	22.	90.	187.	6.	39.
78.	122.	17.	6.				
79.	127.	9.	55.				

De terris suppolaribus et si plura ventilatione digna inveniantur, hæc tamen, pro instauri temporisque ratione, hic vice, Benevolo Lectori sufficient.

COROLLARIA.

- I. Log. Partes Logicæ duæ sunt: Inventio & Judicium, illa in inveniendis, hoc in disponendis argumentis mentem informat ac perficit. Prædicabilius ac Prædicamentorum doctrina heterogenea in Logicâ est: ea quippe nihil de ejus essentiâ participant, sed viam ejus addiscendâ faciliorem faciunt, unde & Præcognita ejus dicta sunt.
- II. Metaph. Entis cognitionis sub duobus venit conceptibus: Objectivo & formali. Quorum alter Entis modificatio, hic mentem inhabitans & objectivum representans, species sensibilis audit.
- III. Noolog. Principia prima connaturales sunt habitus, Quibus ad faciendis de rebus infallibiles conclusiones recta ratio insitâ vi & virtute fertur; unde ea nomen errorum Græci appellarunt.
- IV. Phys. Qualitates occultas inesse rebus per plurima earundem effecta declarant, quæ vel patheticè vel Idiocraticè facta intuentibus admirationi esse possunt.
- V. Geom. Subjectum Geometrie est magnitudo corporum sub diverso formulis; ea n. pro diverso con-side-

siderandi modo ad alias quaque disciplinas pertinere potest,

VI, Stat. Centrum gravitatis seu ponderis non semper cum Centro physico & geometrico coincidit; illud n. gravitatis, hoc v. linearum in superficiem & peripheriam ductarum, terminos adaequat.

Finiat auxilium, quamvis sua clauerit orbis,
Non Deus astripotens, qui cupit esse bonus.

